

OBRRTNI VESTNIK

P. n.
Drž. licejska knjižnica,
Ljubljana.

Strokovni list za pouzdigost in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:
celoletno . . . . . Din 40.—
polletno . . . . . Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilno „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Stev. pr. pošni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 13. marca 1931.

Štev. 11.

Fran Peternel, kroj. mojster, Laško:

Katera pot je prava?

Prvo četrtletje vsakega leta se vrše občni zbori obrtnih zadrug, ki nudijo v mnogih krajih edino priliko, da se snide večje število obrtnikov, da se zamorejo neovirano in odkrito razgovoriti o stanovskih prilikah in težavah. Zato bi človek pričakoval, da se bo v sedanji težki dobi na vsakem občnem zboru ne samo podalo poročila in izvedle eventuelne volitve, nego tudi iskalo potov za izboljšanje našega položaja. Pri prebiranju poročil o občnih zboreh v »Obrtnem Vestniku«, opažam žal zelo malo besed o tem. Navadno se konča poročilo z resolucijo, ki je bila »soglasno in z odobravanjem sprejeta« in ki navadno zahteva znižanje davkov, protesti proti Bat'i, zahteve po zvišanju carin na uvoz tujin izdelkov itd., torej same stvari, ki zahtevajo, naj pomaga država, le malokje pa se čuje kak predlog, kako naj si pomagamo sami.

Glede davkov bi priporočal, da se upoštevajo nasveti g. Zadravca v 39. številki lanskega »Obrt. Vestnika«. Koliko škoduje slaba davčna napoved, naj navedem en primer. Nekemu tukajšnjemu mizarju je občinski tajnik sestavil tako-le davčno napoved: Bruto dohodek Din 1800, režija Din 1500, čisti dohodek Din 300.

Katera davčna uprava zamore verovati, da bi poročen obrtnik živil svojo rodbino s tristo dinarji vse leto in kdo naj veruje, da ni on z enim vajencem več zaslužil? Gospod, ki je to umetnijo sestavil, mi je sicer rekel, da itak davek vedno višje odmerijo, kakor je napovedani dohodek, kar je v takem slučaju seveda res, res pa je tudi, da se vpoštevajo vsaj približno verjetne napovedi. Tako je isti mizar za leto 1930. vložil približno enako napoved, kakor je zgoraj navedena, ocenjen in obdavčen je pa bil za dvajsetkrat višji znesek. Drug obrt je bil pod istimi okolnostmi obdavčen po napovedi, ki pa je bila okrog dvajsetkrat višja in torej vsaj možno verjetna.

To je dokaz, da je bolje sam napovedati primerno vsoto kakor pa vložiti napoved, ki ni verjetna in se potem nanjo ne ozira. Takih primerov bi mogel navesti še mnogo. Zatorej bi vsaj na deželi zadruga mnogo storile za znižanje davkov, ako bi januarja vsakega leta sklicale v vsakem kraju po en sestanek, na katerem bi tega zmožni tovariši sestavili ostalim obrtnikom davčne napovedi tako, da niso previsoke, pa vendar verjetne. Nikakor pa naj se obrtništvo ne obrača v takih stvareh na ljudi, ki nimajo niti pojma o tem ter ne ločijo, kaj je čisti dohodek in kaj čisti dobiček.

Poleg pravih davčnih napovedi naj se pa vseeno ne pozabi pritiskati na merodajne činitelje z zahtevo po reviziji davčnega zakona.

In protesti proti Bat'i od strani čevljarjev. Ako bi se čevljarji združili v produktivne zadruge, bi si zamogli nabaviti razne stroje in pripomočke, katerih povprečen čevljar sam ne zmore. Z racionalizacijo dela in nabavo potrebnih direktno iz tovarn bi zamogli znižati cene svojih izdelkov v toliko, da bi samoposebi odpadla vsaka resna nevarnost od strani inozemske konkurence, ker se splošno še vedno višje ceni domače ročno delo. Dokler pa čevljarji ne uvidijo potrebe, da bi razmišljali o tem, kako

spraviti cene svojih izdelkov v sklad s cenami na svetovnem trgu ter se zatekajo samo pod zaščito carin, — nimam upanja, da bi se dal njihov položaj bistveno izboljšati.

Uradnik, delavec, kmet itd. je danes slab kupec in plačnik. Treba je gledati, da se po možnosti racionalizira obrat, zviša režija in čim bolj izloči to, kar podražuje izdelek. Cenejši izdelek bode poživil kupčijo.

Res bi se s povišanjem carin nekoliko olajšalo življenje tisočem čevljarjskih obrtnikov in njihovim rodbinam. Toda to sredstvo ne smatram za edino zdravilno za sedanjo krizo.

Torej ne zahtevati samo zaščite, nego tudi sami iskati pota, po katerih postane zmožni konkurence.

Popolnoma isto je v krojaški stroki. Kdor zamore dajati na obroke in nudi nizko ceno, pride še nekako do kupčije. Žal naš stan ni imovit, vsaj na splošno ne. Zato je edina pot zadržana nabava blaga neposredno iz tovarn in racionalizacija dela, pa konfekcija ne bo več tako nevarna. Posamezen krojač pa ni zmožen konkurence. Zato propadamo, propadamo tako hitro, da mora vsakega, ki se tega zaveda, obiti strah za bodočnost.

Nekoč sem že opozarjal na to, pa ni bilo nič odziva. Ali res ne uvidite resnosti položaja?

In kovinarji! Koliko Vas je, ki bi bili zmožni sami prevzeti večja dela, državne dobave itd.

Tu je polje, ki naj bi ga obdelovali občni zbori; tu je ledina katero naj bi spremenili v plodno njivo, pa bo še kruha za obrtnika.

Ne samo resolucije, tudi resnega dela za izboljšanje položaja je treba. Ali ne bi bila to boljša pot?

So že padli po pekih

Tržni urad je izročil — kakor čujemo — 34 ljubljanskih pekavskih mojstrov drž. pravdnikstvu radi previsokih cen kruha. Peki so namreč po mnenju trž. urada samovoljno zvišali cene kruhu, ne da bi poprej obvestili pristojno oblast ter so s tem prekarovali bansko naredbo z dne 23. XII. 1930.

Predno so se peki odločili za povišanje cen, so poslali dne 13. II. 1931 k g. banu deputacijo in zaprosili, naj omenjeno naredbo izpremeni v prilog pekom, ker je njihova eksistenca s tako nizkimi cenami ogrožena. Obenem so tudi sporočili, da so primorani cene kruhu zvišati in da to store dne 18. II. 1931. Gospod ban je deputaciji obljubil, da bode stvar proučil, in je vzel sklep pekov na znanje. Sedaj pa bo končno javno sodišče odločalo, so li res krušne cene previsoke ali ne.

Čuli smo z zanesljive strani, da name-rava banska uprava sezidati veliko pekarno in ustvariti močno konkurenco pekom. Radi priznamo, da bo ta pekarna lahko konkurirala, ker ji najbrže ne bo treba plačevati nikakih davkov, banskih in mestnih doklad. Če pa bo deficit, ga bodo pa pokrili dohodki iz davkov delavstva, katere plačujejo seveda tudi peki. Tako izgleda, da bodo — če omenjene vesti odgovarjajo dejstvom — peki morali plačevati še vrhu tega, da se bodo

morali boriti s konkurenco nameravane pekarnice, ako bo pekarna pasivna. Toda to še ni vse.

Pri anketi na banski upravi dne 23. XII. 1930 so zastopniki pekov prosili bansko upravo, naj ukrene potrebne korake, da se kvas poceni. Obljubljeno je bilo. Kaj se je storilo, ne vemo. Kvas pa še vedno plačujemo po pretiranih cenah, kar seveda draži izdelovalne stroške za kruh.

Pa še nekaj se je zgodilo. Vse pekavske zadruge Dravske in Savske banovine ter mesta Beograda so podvzele korake, da se ukine zakon, ki zabranjuje svobodno konkurenco v izdelovanju kvasa. Tvor-nice kvasa so tekem let nakupile toliko milijonov denarja, da je boj proti njim res težak. Čuli smo iz ust jako dobro poučenega gospoda, da bode tukajšnja tvornica kvasa, če bo prisiljena ceno kvasu reducirati, postavila veliko pekarno in pekom že pokazala, kaj se pravi razdražiti gotove interesirane kroge in jih dolžiti navijanja cen.

Celo tukaj nam groze in še z našim denarjem, katerega so nam v škodo in v škodo konzumenta pobrali iz žepov, ne da bi jim v čem mogli do živga. Pripomnimo in trdimo še enkrat, da je kvas pri vsakem kg za Din 15.— predrag.

Ali ne bi bilo umestno, da se poseže v to gnezdo.

Pravkar nam tudi prihajajo vesti iz Maribora, da so bili ondi obsojeni peki, toda ne zato, ker bi bili predrago prodajali kruh in kršili protidraginjski zakon. V to vprašanje se sodišče sploh ni spuščalo. Obsojeni so bili marveč enostavno iz razloga, ker se niso držali od banske uprave predpisane odredbe o cenah.

Fran Igljč, Ljubljana:

Stanovski tisk

(Poročilo na občnem zboru Zveze O. Z.)

Poročilo, ki Vam ga bodem podal o našem strokovnem glasilu »Obrtnem Vestniku« bo kratko. O tem je bilo podano lansko leto zelo obsežno poročilo. Važno pa je in nujno, da imamo tudi na današnjem dnevnem redu vsaj v kratkem vprašanje našega strokovnega tiska in da resno izpregovorimo o njem. Saj je naš tisk eden najvažnejših sobojevnikov v naši borbi za izboljšanje položaja obrtnika.

Naš stanovski list je edina vez med nami. Zato je naša sveta dolžnost, da se zavzamemo z vso našo energijo za njegov podvig. Kakšen je bil razvoj našega »Obrtnega Vestnika«, nam kažejo tele številke.

Število naročnikov se je zvišalo od januarja 1930 za 1100, tako da znaša skupno število danes okrog 3000. Vidimo torej v zadnjem letu izreden porast, kakršnega nismo mogli zaznamovati v vseh prejšnjih 13ih letih.

V letu 1930 so se začele živahno zanimati za list tudi zadruge. Prijavilo se je za obligatorno naročbo lista 13 zadrug s 720imi naročniki. Danes imamo za obligatorno naročbo lista skupaj 19 zadrug. To dokazuje, da je prodra zavest o pomenu in važnosti strokovnega tiska med široke plasti obrtništva. Zato je slabo izpričevalo za one, ki stoje še ob strani. Ali so tako nezavedni ali pa so nasprotniki lastne obrtniške stvari.

V dravski banovini je 25.000 samostojnih obrtnikov. Naročnikov »Obrtnega

Vestnika« je torej dobra desetina. Tako ne sme ostati, ako hočemo veljati za zavodne in napredne. Čaka nas še ogromno delo. Če hočemo, da ga vsaj deloma uspešno opravimo je treba, da smo točno informirani o vseh važnih dogodkih in da smo za vsako akcijo kakor ena sama strnjena fronta. To pa bo le, če bodemo vsi čitali in podpirali svoje stanovsko glasilo.

Pomen duševne vezi med nami je velike važnosti. Narodil so se začeli med seboj spoznavati in se kulturno dvigati šele tedaj, ko se je začelo časopisje razširjati in je s tem dovedlo človeštvo do tako visoke kulturne stopnje. Vsled tega je tudi potrebno, da imamo tudi mi svoj stanovski tisk, ki nam da tisto duševno hrano, katero nujno rabimo za širšo strokovno naobrazbo in gospodarsko-politično orijentacijo. Da nas vodi, podučuje in seznanja o vsem strokovno gospodarsko-političnem in kulturnem napredku.

Konzorcij »Obrtnega Vestnika« in njegova uprava, ki jo je vodil gospod Mihelčič, je imela v preteklem letu 11 sej. Vsaka prilika, ki je bila dana, se je izkoristila za čim hitrejši dvig. Že v letu 1929 je konzorcij prevzel veliko odgovornost in si nadel zelo težko nalogo, ko je sklenil, da začne izhajati »Obrtni Vestnik« tedensko in kar je največjega priznanja vredno, da je ostala naročnina nelzpremenjena. Konzorcij pa s tem še ni dovršil svojega dela, kajti to je šele začetek. Posebno važnost polaga na vsebino lista. Dela se na tem, da bi imele vse stroke vsaj enkrat na mesec strokovno podučne članke. Ravno pri tem pa so velike težkoče, ker je dopisnike za strokovni poduk težko dobiti. Obrtni smo se tozadevno na posamezne zadruge, toda brez uspeha. Velike važnosti bi bile tudi slike in risbe v zvezi s strokovnimi članki, kar pa stane veliko denarja. Ni pa s tem rečeno, da so samo te želje. Imamo še druge težkoče. Najvažnejše pa je še vedno finančno vprašanje. V tem pogledu imamo težak položaj. Krivda pa je malomarnost naročnikov na eni strani in nezavest tistih, ki tako važnega lista ne čitajo in tudi niso naročniki.

V tem pogledu pomnožite tovariši delo in vsak naročnik »Obrtnega Vestnika« naj pridobi samo enega in bo storjen veliki napredek v našem kulturnem razmahu strokovnega tiska.

Uspehe bomo samo tedaj lahko imeli v vsem našem pokretu, ako bomo imeli tudi dobro razširjen stanovski list, ki bo nudil obrtniku vse tisto, kar rabi za svoj duševni razvoj na strokovnem, gospodarskem in kulturnem polju. Glasilo, katerega čitateljski krog je velik, pa ima tudi vse drugačen ugled in vpliv v javnosti.

Dovolite, da se dotaknem tudi drugega lista »Jugoslovanski obrtnik«. Mi smo že izrazili o tem naše želje in mnenje. Tudi danes je potrebno, da to željo obnovimo.

Da smo proti omenjenemu listu, niso to nikake nagajivosti ampak stvarni razlogi. Če imamo resen namen, da hočemo naše obrtništvo res dvigniti in usmeriti na višjo kulturno stopnjo, potem je naša naloga, da delo združimo in se oprinemo enega lista, katerega ustvarimo res tako, da bo ustrezal vsem panogam in v vseh vprašanjih, ki se tičejo obrtnega stanu.

Iz navedenih razlogov in resne utemeljitve ponovno opozarjamo, naj se »Jugo-

slovenski obrtniki, ki tako delo cepi, ukine in naj se da tista finančna podpora za dolgo obstoječemu »Obrtnemu Vestniku«, da se še bolj izpopolni. S podporo v znesku, kakor se porabi za »Jugoslovenskega obrtnika«, bi postal »Obrtni Vestnik« lahko daleko več, kakor sta danes oba lista skupaj. Zaključujem s ponovnim apelom na Vas, tovariši delegati: Pišite sami v list, ker to je Vase glasilo.

Preskrbite pa listu tudi dohodke s tem, da mu pridobite inserate. Veljati mora načelo: Kdor obrtniku prodaja in od obrtnika zasluži, ta mora inserirati v »Obrtnem Vestniku«. Mi kupujemo samo pri onem, kdor inserira v našem listu.

Številni dopisi in izjave posameznikov, ki se priznalo izjavljajo o vsebini lista, so nam dokaz in zadovoljstvo, da list pri sedanjih svoji ureditvi ustreza svojemu namenu.

Konzorcij in uprava sta svojo dolžnost storila. Sedaj je na naših zadrugah, obrtnih društvih in na našem obrtništvu, da stori tudi ono svojo dolžnost napram listu. Potem bo imelo v njem še večjega, močnejšega in vplivnejšega pobornika za obrtniške interese, kakor ga je že imelo dosedaj.

Naj živi, naj se razvija in naj se razširja naš »Obrtni Vestnik« in dvigne samozavest obrtništa!

Tečaj in predavanja.

Ljudska univerza za obrtniške vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 16. marca t. l. pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg, XVI. vaje niško predavanje. — Predava g. dr. Josip Pretnar o temi: »Pomen strokovnih tečajev za napredek obrtniškega naraščanja.« — Vstopnina prosta. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

Iz Središča. Tudi pri nas se marljivo skrbi za pouk in izobrazbo obrtnega naraščanja. Na obrtni nadaljevalni šoli v Središču so doslej predavali: g. Robič o dolžnostih lepega vedenja, g. inž. Jurica Zdravec o zgodovini Jugoslovenov in načelnik g. Hanzelič o organizaciji obrtništa. — Nadaljnja predavanja slede!

Brezplačno popravilo poljedelskih strojev in kovinskih predmetov. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi med 16. in 25. marcem v delavnici ključavničarskega mojstra Franceta Kunstlja na Bledu tečaj za avtogensko varenje. Pri tej priliki se nudi interesentom, ki imajo kake zlomljene ali pokvarjene kovinske dele poljedelskih strojev, jermenic, zobnih koles ali pa kak pokvarjen avtomobilski blok ali krater, da morejo

dati te predmete v popravilo, ki se bo izvršilo brezplačno v tem tečaju. Povrniti je edino stroške za porabljeni material. Vabimo interese, da prinesejo te predmete na lice mesta ter skrbno tudi sami za prevzem, ko bodo popravljeni.

Avtogenski tečaj za kovinarje gorenjskega okoliša. Opozorjamo kovinarske obrtnike gorenjskega okoliša, osebno z Bleda in savske doline, da se bo vršil od 16. do 25. t. m. avtogenski tečaj za začetrnike, ki ga priredi zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI. Na željo večine dosedaj prijavljenih udeležencev se tečaj ne bo vršil na Jesenicah, kakor je bilo prvotno objavljeno, temveč na Bledu, in sicer v delavnici ključavničarskega mojstra g. Franceta Kunstlja. Otvoritveni tečaja se vrši v ponedeljek 16. t. m. ob 9. uri.

Dipl. kem. Tone Poljšak:

Obrtnik in elekrika

H koncu hočem na kratko omeniti druge načine uporabe električne energije, v kolikor pride v poštev za obrtnika.

Poleg električne razsvetljave in pogona je najbolj poznano likanje na elektriko. Oni obrtnik, pri katerem pride v poštev likanje, rabi električni likalnik zelo pogosto ter je zato priporočati, da se priključek napravi nekoliko boljše in praktičnejše, kot pa pri likalniku za hišno uporabo. Najbolj prikladno je, če se nad sredino mize za likanje namesti višec zatični kontakt, ki prosto niha od stropa na gumijskem kablu. Ker je treba likalnik večkrat vklopiti in izklopiti, naj se za to ne uporablja metoda, da se vselej izvleče zatič, temveč naj se namesti na likalnik tak priključek, ki ima vgrajeno stikalo.

V mehanični, posebno pa v kleparski delavnici vedno pride prav električen spajalnik (LötKolben), ki je posebno praktičen za stalno delo, ker odpade vse čiščenje, potrebno pri vsakokratni menjavi normalnih spajalnikov in ker je spajalnik vedno enakomerno vroč. Poleg mehkega spajanja pride v poštev tudi električno varenje, ki se deli na varenje z električnim svetlobnim lokom in kontaktno varenje. Oba načina sta v rabi sicer zelo enostavna, pač pa potrebuje dražjih pripomočkov, tako da prideta v poštev že bolj v tvorniških obratih.

Za mizarje je posebno praktičen specialen aparat za kuhanje kleja. Ta je tako

konstruiran, da vedno pravilno greje in se klej nikoli ne more segzati.

V gotovih obratih in obratih igra veliko vlogo odstranitev škodljivega prahu. Posebno svinčen praš je prav poguben za zdravje, ker se da higienično odstraniti le z električnimi sesalnimi aparati. Ti se izdelujejo za razne specialne namene ter kot enega najvažnejših omenim sesalni aparat za uporabo v tiskarnah.

V deželah z visoko razvito elektrifikacijo (n. pr. v Švici) se elekrika zelo močno uporablja za kurjavo prostorov in pa za segrevanje vode za kopalnice, gospodinjstvo in obrt. Pri nas pride radi sorazmerno zelo visokih cen električnega toka ta uporaba le v izjemnih slučajih v poštev. Če bi se hotelo misliti na uvedbo električne kurjave, bi se cena toka za ta namen morala znižati vsaj na 50 par za kilovatio uro. To je nekaterim elektrarnam, ki delajo z vodno silo tudi pri nas prav mogoče storiti, ker posebne električne akumulirne peči se priklopi takrat, ko elektrarna skoro prazna teče ter ista ne bi imela nobene izgube če tudi bi tok, ki ga na drugem mestu ne more prodati, zaračunavala le po 50 par za kilovatio uro.

Elektrika se vedno pogosteje uporablja za razne sušilne naprave ter za topljenje kovin in mineralij; pač pa teh naprav ne morem popisovati, ker so z ozirom na najraznovrstnejše namene zelo različne.

Z manjšimi izvajanjmi nisem podal izčrpno vseh možnih načinov uporabe električne energije. Opisal sem le najvažnejše primere, ki pridejo za obrt v poštev. Na eventualna vprašanja sem prav rad pripravljen v Obrtnem Vestniku dajati odgovore in informacije o vseh zadevah, tičočih se elektrike v obrtnem obratu.

(Konec)

POSILANO

Podpisani pozivam, odnosno naprošam mizarске mojstre, zlasti načelnike in odbornike mizarских zadrug, predvsem one, ki so bili v poslovnih stikih s tvrdko »Welker-Werke«, Dunaj, za sporočilo, kako so bili s tvrdko, odnosno s tam nabavljenimi stroji zadovoljni in kake uspehe so dosegli. Za uslužna sporočila se vnaprej zahvaljujoč beležim

Joško Sagadin,

t. č. načelnik Obrtne zadruge mizarjev in strugarjev za sodni okraj Ptuj.

Obrtniki — obrtnice!

Udeležite se zborovanj, katera bodo priredila Obrtniška društva v Dravski banovini na praznik sv. Jožefa — 19. marca t. l.

Poročilo

o delovanju Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani za čas od 19. decembra 1930 do 8. februarja 1931.

IV. Obrtnopravne izjave

je podala Zveza Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, glede delokroga ključavničarjev in glede obsega obrtnih pravic slaščičarjev.

V. Šušmarstvo.

V zadevi šušmarstva je poslala zveza na inicijativo prizadetih zadrug nastopne pritožbe, oziroma predstavke: sreski izpostavi v Škofji Loki zaradi neupravičenega klanja živine na kmetih;

sreskemu načelstvu v Ljubljani zaradi neupravičenega poseganja v ključavničarsko obrt;

banski upravi v Ljubljani zaradi protizakonite podelitve izpregleda, in končno

pritožbo na bansko upravo, ker je neko sresko načelstvo neutemeljeno zavrnilo ovadbo zadruge proti mesarskim šušmarjem.

VI. Zaščita obrti.

Zveza je obvestila vse čevljarске zadruge o konferenci čevljarских obrtnikov vse Jugoslavije dne 29. in 30. decembra 1930 v Beogradu ter dala potrebna navodila, kar je bilo sploh mogoče z ozirom na kratek čas.

Zveza je poslala na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani predstavko za preprečitev uvoza inozemskih čevljarских izdelkov, zlasti iz Češkoslovaške.

Načelnik g. Rebek je oddal osebno na plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo samostojen predlog v zadevi zaposlitve domače industrije in obrti pri gradnji državnih, banovinskih in občinskih cest. Končno je odposlala zveza dvoje predstavk kraljevski banski upravi, in sicer: glede oddaje del za asfaltiranje cest in preprečitve invazije tujega delavstva in gradnje v svrhu zaposlitve domače industrije in obrti ter v svrhu omiljenja brezposelnosti in za znižanje trošarine na bencin. V zadevi ustanavljanja Produktivnih zadrug je dajala zveza raznim zadrugam potrebna pojasnila in navodila ter prosila Zavod za P. O. za tozadevne instrukcije in formalnosti.

VII. Osebnе intervencije.

Poleg tega je g. zvezni načelnik Rebek osebno interveniral še v sledečih zadevah:

1. dne 20. decembra pri mestnem načelstvu v zadevi Batine delavnice za popravila raznih obuval,

2. dne 14. januarja pri obrtnem referentu mestnega načelstva v Ljubljani dr. Rupniku v zadevi zatiranja šušmarstva v splošnem v Ljubljani in okolici,

3. dne 20. januarja istotam glede obrtniških zadev v splošnem in informiral novo nastopivše obrtne referente glede podelitve koncesij in obrti in izdaje dispenznih dovoljenj,

4. dne 21. januarja pri načelniku obrtnega oddelka g. dr. Marnu v zadevi šušmarstva na deželi, klanja živine pri kmetih, sodelovanje obrtnih zadrug v šolskih odborih, vzgoje obrtne naraščanja itd.,

5. dne 3. februarja pri banu g. dr. Marušiču glede revizije zakona o državnem računovodstvu in sodelovanja stavbnih strok pri državnih licitacijah in v zadevi prevzema neke stavbne tvrdke po banski upravi za izvrševanje raznih del za bansko upravo,

6. dne 5. februarja se je udeležil združne seje stavbnih mojstrov, kjer se je razpravljalo o ravnokar omenjeni zadevi,

7. dne 6. februarja pri načelniku banske uprave dr. Marnu v raznih obrtnih zadevah in z deputacijo pri g. banu v zadevi preprečenja ustanovitve Batinih tovarn v Jugoslaviji,

8. dne 18. in 23. januarja se je udeležil z zveznim tajnikom sestanka obrtnikov stavbnih strok, ki so protestirali proti oddaji del in razpisu državnih in javnih licitacij.

Poleg tega so se dnevno oglašali razni obrtniki, zadržniki, načelniki i. dr. bodisi v stanovanju g. načelnika, kakor v zvezni pisarni za razne informacije, navodila in pojasnila.

VIII. Vajenski odsek.

Od zadnje načelstvene seje pa do danes je priredila zveza nastopne vajenske prireditve, in sicer predavanja.

1. 22. decembra »O našem Jadranu«, predaval g. prof. dr. Rožič,

2. 12. januarja »Telovadba vzgojni smoter narodov«, predaval g. zvezni podnačelnik g. Milko Krapež,

3. 19. januarja »Vzroke nesreč pri zrakoplovstvu«, predaval g. dr. Stane Rape,

Kaj je novega?

Borzna poročila: V prostem tednu so veljale tuje valute v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 1354, Carih (švicarski frank) 1096, Dunaj (avstrijski šiling) 8.—, London (angleški funt) 276.59, Newyork (dolar) 56.90, Pariz (francoski frank) 223, Praga (češkoslovaška krona) 1.69, Trsti (lira) 298.

Znak vedno hušje gospodarske krize v Dravski banovini se kaže v občutnem padcu številja zavarovanih delavcev tudi v mesecu februarju, ko je znašalo 86.731, dočim je znašalo v januarju 87.635, v decembru pa 93.327.

Mesarski obrtniki ljubljanskega okoliša so bili v torek pri banu g. Marušiču radi intervencije, ker namerava banska uprava klati za bolnice v Ljubljani in ljubljanskem okolišu v lastni režiji.

Vagonski davek v Dravski banovini, ki se je nameraval upeljati z novim proračunom in ki bi pogodil osebno večja podjetja, je finančni minister na predlog gospodarskih krogov črtal.

Nj. Vel. kraljica Marija je obiskala v soboto in naslednje dne naš Jadran, in sicer Split, kjer je kumovala krstu našega največjega potniškega parnika »Kraljice Marije«, dalje Dubrovnik in Kotor ter se nato preko Splita vrnila v Beograd.

Velika potresna katastrofa je zadela v nedeljo Južno Srbijo in je bilo porušnih veliko število naselbin; Nj. Vel. kralj se je takoj podal v potresno ozemlje, da pomaga nesrečnemu ljudstvu.

1800 hl vina smo izvozili iz Dravske banovine v mesecu januarju, od tega skoro vsa količina v Avstrijo.

Prepovedan je uvoz iz Rusije za mizarški klej, natrijev in kaljev hidrat in karburit.

Za 500 milijonov Din obveznic Blavrovega posojila je nakupljenega v naši državi, s čimer je velik del tega posojila prešel v domače roke.

Mariborski peki, ki miso hoteli znižati krušnih cen, so bili obsojeni pri torkovi razpravi radi upora proti cenniku, ki ga je predpisal ban, vsak pogojno na Din 5000 globe ali 84 dni zapor.

Pogodba o omejitvi pomorskega oboroževanja, ki sta jo sklenili po posredovanju Anglije Francija in Italija, je bila pravkar objavljena.

Propagando za nakup domačega blaga so začele jugoslovenske zbornice za trgovino, obrt in industrijo in se z vso živahnostjo organizira enoten nastop vseh gospodarskih krogov proti nakupu tujega blaga, ki povečuje našo gospodarsko krizo.

Naš izvoz v januarju 1931 pokasuje zopet nazadovanje in sicer znaša njegova vrednost 384.1 milijonov Din nasproti 616.2 milijonov Din v januarju 1930 in 425.7 milijonov Din v januarju 1929.

4. 27. januarja »Preprečevanje nezdog in obrtna higijena«, predaval g. Bole,

5. 3. februarja o temi »Prva pomoč pri nezgodah s skioptičnimi slikami«, predaval g. dr. Krajec,

6. dne 9. februarja o temi »Kako varujemo naše zdravje« s skioptičnimi slikami, predaval g. dr. Miš,

Dalje so se vršila predavanja izven Ljubljane, in sicer:

7. dne 21. decembra na Bledu o temi »Alkohol in srčna kultura«, predaval g. Puhar,

8. dne 6. februarja dopoldne v Ribnici, popoldne pa v Velikih Laščah o isti temi z istim predavateljem.

Vsa predavanja so bila sijažno obiskana in zanimanje od strani vajencev zelo veliko.

Razen tega je priredila zveza dne 1. februarja poučno filmsko predstavko: »Zmagovalci vsemirja«. Predstavo je posetilo 261 obrtniških naraščajnikov.

Dne 20. decembra se je vršila vajenska božičnica v Mestnem domu, ki jo je posetilo nad 500 vajencev in vajenk.

Vsaka naraščajnik je bil enako in primerno obdarovan. Božičnice so se udeležili tudi drugi ugledni javni in obrtniški predstavniki.

Za božičnico je prispevala naknadno tudi banska uprava vsoto 2000 Din, g. dr. Windischer pa 200 Din.

(Nadaljevanje prihodnjic).

Martin Mah, Domžale:

Današnja kriza in sedlarska obrt

Malokateri obrt je radi modernega časa tako težko prizadeta, kakor ravno sedlarska, katero so motorna vozila skoraj popolnoma izpodrinila. Poleg tega pa je današnja splošna kriza vzela sedlarskim mojstrom se tisti mali zaslužek, katerega so imeli.

Sušmarji se dnevno množijo, kar je čisto razumljivo, ker mojster nima dela, da bi mogel več pomočnikov zaposliti. Ti seveda potem romajo od hiše do hiše, od kmeta do kmeta ter mu za majhen denar popravijo vso tisto staro ropotijo, ki se je nekdanj imenovala »kotijska oprema«. Radi tega smo že tako daleč prišli, da nam je prava — novost, ako kak kmet prestopi delavnic poštenega sedlarskega mojstra.

Pri vsem tem pa je najbolj žalostno dejstvo kljub vsej splošni in denarni krizi, da se še vedno in to celo starejši mojstri ne zavedajo svojega stanu ter delajo tja ven dan brez vsake kalkulacije.

Navedem naj samo en primer. — Neki kolariki mojster izdeluje vozove, takozvane zapravljivčke in kot kolar da ponavadi kolarstvo delo napraviti pri drugem kolarju, dočim kovaško, sedlarsko in ličarsko delo napravi sam. Slučajno zahteva stranka kak boljše sedež, katerega pa sam ni zmožen tapetirati. Priinese to delo nekemu sedlarskemu mojstru, ki je že precejšnje število let samostojen in ta — dobro vedoč za vse te razmere, — napravi vsakokrat brez nadaljnega to uslugo, dokler se seveda dotični gospod samouk sam ne boče naučil tega dela. To pa celo za ceno, katero mu dotičnik sam diktira, mesto da bi mu vrata pokazal.

Razumljivo je, da je vsemu temu primerno delo kakor tudi umazana konkurenčna cena.

Da so pri tako umazanem šušmarstvu pošteni in solidni mojstri kot jako obremenjeni davkoplačevalci zelo oškodovani, tega mislim ni potreba še posebej poudarjati.

Tem podobnih primerov pa imamo še veliko, mislim pa, da ta slučaj dovolj jasno pove, kako nujno nam je potrebna obrtniška izobrazba.

Deset zapovedi za čevljarje

1. Veruj in bodi trdno prepričan, da Te Bat'a ne bo uničil.
2. Ne razgrajaj po nepotrebnem zoper Bat'o, ker to dela za njega dobro reklamo; pazi samo, kje Ti bo hotel škodovati, da se temu izogneš.
3. Posvečuj obrtniški stan in pri nobeni obrtniški priveditvi naj Te ne manjka.
4. Spoštuj očeta in mater, ker so Te dali učiti čevljarstva, da bodeš imel danes, v tem konkurenčnem boju priliko pokazati, kaj razumeš.
5. Ne ubijaj si preveč v glavo, kako boš plačal svoj davek, ker če Te Bat'a popolnoma uniči, da ne boš nič imel, Ti ne more nihče nič vzeti.
6. Ne onečiščaj svoj stan in bodi ponosen, ker le Ti si Jugoslovan a ne Bat'a; zato boš moral tudi Ti najti svoje pravice.
7. Ne kradi svojemu stanovskemu tovarišu poštenja, temveč postani mu tovariš in prijatelj, ker čevljarji imamo ločnega sovražnika in to je Bat'a.
8. Ne pričaj po krivem zoper Bat'a; če pa si nekaj resničnega zvedel, kar je nepošteno, to odkrito ožigosaj.
9. Ne želi si biti v Bat'ovi koži, ker bi Te čevljarji preveč preklinjali.
10. Ne želi si imeti Bat'ovo tovarno, ker bi potem Tvoji delavci pisali cele knjige Tvojih grehov, kakor to pišejo o Bat'i.

Pa še šest resnic za čevljarje.

1. Da je samo en Bat'a.
2. Da je Bat'a dober politik, ker veliko obljubuje pa malo plačuje.
3. Da je dobil Bat'a v Jugoslaviji tri dovoljenja, za zidavo tovarne, za razširjenje svojih trgovin in za ustanavljanje svojih popravilnic.
4. Da je prišel Bat'a v Jugoslavijo, da bi čevljarje s svojo tovarno na večno zveličal, kakor to obljubuje po časopisih, namen pa ima, jih za večno pogubiti.

5. Da je čevljarstvo na svetu neumrljivo ter si bodo znali čevljarji vzlic Bat'i sami pomagati.

6. Da je proti Bat'ovi konkurenci potrebna velika samozavest, opreznost in dobra organizacija domačih čevljarjev.

Krajcar Anton.

Oz organizacij.

Občni zbor imajo te-le zadruge:

Dne 15. marca: Zadruga čevljarjev v Brežicah ob 9. uri dopoldne v gostilni Kern v Brežicah;

Dne 15. marca: Zadruga mesarjev, klavcev in prekaževalcev v Novem mestu ob 1. uri popoldan v dvorani g. Josipa Windischerja ml. v Kandiji;

Dne 15. marca: Zadruga kovinarjev v Novem mestu ob 9. uri dopoldne v obrtni sobi Sokolskega doma v Novem mestu;

Dne 15. marca: Kolektivne obrtne zadruge v Brežicah ob 9. uri dopoldne v gostilni Deržič;

Dne 15. marca: Krojaške zadruge v Brežicah ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Grobuška v Brežicah;

Dne 15. marca: Obrtne zadruge lesnih in kovinarskih strok v Brežicah v gostilni pri g. Grobušku v Brežicah.

Dne 19. marca: Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Ložu, ob 2. uri popoldne pri g. Znidaršiču v Ložu;

Dne 22. marca: Zadruga stavbnih mojstrov za Dravsko banovino, ob 9. uri dopoldne v pisarniških prostorih zadruge v Ljubljani, Rimska cesta št. 13;

Dne 22. marca: Zadruga čevljarjev v Ljubljani ob 9. uri v Mestnem domu na Krekovem trgu.

Novo članice Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

K Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani so na novo pristopile glasom sklepa občnega zbora:

1. dne 6. febr. t. l. Zadruga čevljarjev v Radovljici;
  2. dne 21. februarja t. l. Zadruga zidarskih mojstrov in studenčarjev v Ljubljani;
  3. dne 9. marca t. l. Zadruga sedlarjev, jermenarjev in bičarjev v Ljubljani.
- Zadruge, ki še niste včlanjene pri Zvezi obrtnih zadrug, — posnemajte!

Obrtništvo iz Brežic praznuje »Obrtni dan« dne 15. marca, ker imajo na isti dan vse tukajšnje zadruge svoje občne zборе. — Obrtno društvo v Brežicah.

Obrtno društvo v Šoštanju proslavi svoj obrtniški praznik na dan sv. Jožefa, dne 19. marca 1931. Ob 9. uri dop. bo sv. maša v mestni cerkvi. Po sv. maši se vrši obrtniško zborovanje v dvorani hotela Kunst v Šoštanju po sledečem sporedu: 1. Obrtniške organizacije, 2. stanovska zavest, 3. davki, kuluk, socialno zavarovanje in druga pereča vprašanja o vzrokih propada malega obrtnika. Poroča delegat zveze obrtnih društev Celje. Po končanem zborovanju prijateljski sestanek do odhoda vlakov. Vabljeni vsi obrtniki! Za odbor: Fr. Volk, l. r.

Občni zbor Obrtnega društva na Jesenicah se vrši dne 19. marca 1931 ob pol 3. uri pop. v salonu restavracije »Mesar« na Jesenicah poleg kolodvora, z običajnim dnevnim redom. Vodstvo društva apelira na vse člane društva in nečlane obrtnike, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Načelstvo.

Strokovna zadruga zidarskih mojstrov in studenčarjev v Ljubljani je imela dne 21. februarja svoj redni letni občni zbor. Navzočih je bilo 80 članov. Občnega zbora se je udeležil tudi banski komisar g. Sink, zvezin načelnik g. Rebek in zvezin tajnik g. Kramaršič. Načelnik zadruge g. Jernej Hlebš je otvoril ob 9. uri zborovanje in pozdravil navzoče goste in člane. Tajnik g. Keber prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se brez debate odobri — Nato je podal načelnik g. Hlebš obširno poročilo. Predvsem se je spominjal v preteklem letu umrlih petih članov zadruge. V svojem poročilu je omenjal novi obrtni zakon, socialno

zavarovanje, trosarbo, znižanje zadruga z zadrugo v Mariboru in Zadrugo stavbnikov v Ljubljani. Banska uprava nametava prevzeti neko ljubljansko tvrdko, ki naj bi izvrševala vsa gradbeniška dela za banovino, kar bi bilo za zidarske mojstre težak udarec. Proti temu je zavzela zadruga najodločnejše stališče. Zadruga je imela v preteklem letu več sestankov, delovala na dobro vzgojo vajencev, ustanavlja pomočniški zbor. Veliko dela je imela tudi proti razširjajočemu se šušmarstvu. — Poročilo načelnika se je vzel z odobravanjem na znanje. — Iz tajniškega poročila je bilo posneti, da je imela zadruga v prošlem letu 7 odborovih sej, nove koncesije je dobilo 20 članov, črtanih pa je bilo 9. Klub živani stavbni delavnosti je zidarska obrt prenatrpala. Pri zadruzi je vpisanih 233 vajencev, vajensko preizkušnjo je napravilo 36 vajencev. Pri preizkušnjah je bilo opaziti, da manjka vajencem predvsem primerna šolska predzobrazba. — Zvezin načelnik g. Rebek pozdravi zborovalce in poudarja, da je baš v sedanjih gospodarskih krizi najpomembnejši čas za organizacijo, ki je za nas najvažnejše vprašanje. Čestita zadruzi k lepim uspehom ter obrazloži pomen in potrebo centralne organizacije, t. j. Zveze obrtnih zadrug ter skupnega medsebojnega delovanja. Omenja najvažnejše določilo novega obrtnega zakona, ki bo v najkrajšem času uzakonjen. Revizija socialne zakonodaje, ki se ta čas vrši, ni prinesla za delodajalce nobenih ugodnosti, pač pa preobčutno preobremenitev, ki jo zlasti v sedanjem času obrtni gospodar ne bo zmogel, zato je za nas osnutek novega zakona nesprejemljiv. V doglednem času bo prišlo tudi do osnutka novega zakona o obveznem bolniškem in nezgodnem zavarovanju za obrtne gospodarje, ki so tega zavarovanja najbolj potrebni. Upati je, da se bo namera banske uprave za izvrševanje gradbenih del v lastni režiji opustila. Omenja slab vajenski naraščaj, ki povzroča v veliki meri tudi šušmarstvo. Današnja moderna tehnika zahteva zlasti pri stavbnih obrtih, dober naraščaj z zadostno šolsko naobrazbo. Organizacija se bo lepo razvijala in dosegli bomo lepe uspehe, to pa le tedaj, če bomo složni in solidarni. (Burno odobravanje.) — Računski zaključek za leto 1930 izkazuje dohodkov Din 25.401.—, izdatkov pa Din 24.282.— Skupno premoženje zadruge znaša Din 41.709.— Po poročilu računskih preglednikov se je izrekel načelstvu soglasno absolutorij. — Načelnik g. Hlebš da v razpravo točko o pristopu zadruge k Zvezi obrtnih zadrug. — Zvezin načelnik g. Rebek pojasni zborovalcem obojestranske pogoje za pristop ter poudarja potrebo po skupni organizaciji. Vendar pa naj o tem članstvo samo presoja in premišljeno sklepa, ker jim je to popolnoma na prosto dano in jih k temu nihče siliti ne more. Pristop k Zvezi obrtnih zadrug je bil brez debate soglasno sklenjen. — Proračun za leto 1931 izkazuje dohodkov Din 25.175.— in ravno toliko izdatkov. — Namesto odstopivšega odbornika g. Krlhkarja je bil izvoljen v odbor gospod Franc Živec, zidarski mojster v Ljubljani. — Odobrena je bila sprememba plačilnih razredov za zadrugne doliade; plačilni razredi so sedaj sledeči: I. = Din 200.—, II. = Din 150.—, III. = Din 100.—, IV. = Din 60.— in V. = Din 30.— letno. — Pripravlja se izdaja strokovne knjige za vajence, ki jo bo izdajala zadruga s pomočjo strokovnikov. — G. podnačelnik Vižintin priporoča strogo odpravo in prenovod ojačevanja na stavbah od strani delavcev, kar jemlje ugled mojstrom in zadruzi, dalje priporoča članom, da sprejmejo v delo le kvalificirane delavce-zidarje. Sledili so še nekateri drugi nasveti in razgovori, nakar je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

Občni zbor zadruge sobo-tričarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani se je vršil dne 13. februarja 1931 v gostilni pri Mraku na Rinskem ostro v Ljubljani. — Občnega zbora se je udeležilo 21 članov. Zvezo obrtnih zadrug je zastopal njen načelnik g. Rebek. — Zadrugin načelnik g. Filip Pristou otvoril zborovanje, pozdravi navzoče zborovalce in poda obširno načelstveno poročilo. Predvsem se spominja med letom umrlih članov g. Al. Malgaja in Al. Trčka. Med letom je imel načelnik nad 40 osebnih intervencij, udeležil se je deputacije na bansko upravo za novo snujoci se obrtni zakon v Beogradu, ostalo pri mestnem načelstvu, Zbornici za TOL, itd.

Konstatira, da je bilo delo vsakega posameznega odbornika smotreno, kar dokazuje, da se ima radi nesebičnosti zahvaliti za lepe uspehe.

Dalje poroča, da je zveza pokazala s svojimi vajenskimi predavanji in s prireditvijo božičnice za vajence pravo razumnevanje, za kar se v imenu zbita zvezi zahvaljuje. — Tajnik g. Stefan Rožič je podal zelo obširno tajniško poročilo, iz katerega je bilo med drugim posneti, da je imela zadruga v preteklem letu 12 odborovih sej in dva članska sestanka. Med letom je obrt priglasi 7 članov, 4 pa so obrt upustili. Zadruga šteje tačasno 61 članov, priglasenih pomočnikov 130, vajencev pa 91.

Proti šušmarjem je bilo vloženih 48 ovadb, od katerih je dosedaj 13 ugodno rešenih. Za vajensko razstavo je zadruga votirala 300 Din, za božičnico pa 300 Din. Šestim revnim vajencem je naklonila 300 Din podpore za solnino. — Zadruga je sodelovala pri različnih akcijah Zveze obrtnih zadrug, tako n. pr. pri osnutku zakona za zavarovanje delavcev, pri osnutku novega obrtnega zakona, pri naredbi o odpiranju in zapiranju obratovalnic, pri spomenici glede oddaje državnih del posameznim obrtnim strokam itd., sodelovala je pri vajenskih predavanjih, ki jih prireja Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Zadrugini člani so se udeležili tečaja za sobo- in črkoslikarje ter tečaja za pršenje barv z aparati, ki jih priredil Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Pismeno poslovanje zadruge je bilo zelo živahno, vloženih je bilo 132 dopisov, odposlanih pa 103. Poročilo tajnika je vzel občni zbor z odobravanjem na znanje. Po izčrpnem blagajniškem poročilu, ki ga je podal blagajnik g. Mekinda, je poročal v imenu revizorjev g. Fran Bricej o vzornem blagajniškem poslovanju, nakar se je izrekel odboru soglasno absolutorij. — Načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Rebek pozdravi zborovalce v imenu zveze in želi zborovanju najlepše uspehe. Iz poročil konstatira, da je bilo zadrugini poslovanje zelo agilno in požrtvovalno, žal pa je udeležba zelo mlačna in to v času, ko bi moralo biti zanimanje za organizacijo največje. Čaka nas še veliko intenzivnega dela, zato se moramo z vsemi močmi oprijeti naše organizacije in našega strokovnega tiska. — Proračun za leto 1931 izkazuje 4184 Din izdatkov, 4270 Din pa dohodkov in je bil soglasno sprejet. — Pri raznoterostih so bili sprejeti različni predlogi, tako n. pr. glede etnotnih cen zadruginih članov, da sme član imeti na vsaka dva pomočnika po enega vajenca, da je smatrati pomočniške dopuste zaradi pomanjkanja dela za neprekinjeno zaposlenje itd. Sledila je debata glede nekaterih prisednikov preizkuševalne komisije za pomagalske preizkušnje. Končno je sledila volitev prisednikov v obrtno oblastno preizkuševalno komisijo v smislu § 104 obrtnega reda. — Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan, zaključil načelnik g. Pristou lepo uspelo zborovanje ob pol 20. uri.

Razno.

»Obrtni Vestnik« bode odslej priobčeval zanimive odlomke iz knjige »Der unbekannte Diktator Thomas Bata« v slovensčini kot podlistek, za kar bode skrbel načelnik mariborske čevljarke zadruge Krajcar Anton. Zato tovariši čevljarji, nabavite si list, da ne zamudite tega, za Vaš stan tako važnega glasila.

Že v 24 urah

kemično snaži, plisira in barva obledle oblike, plašče, klobuke itd. — škrobi in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapetnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Pristne kranjske klobase

priznane kot specialiteta lastnega izdelka
s tole
na vsaki lesen šprilji (špili) vtisnjeno
zaščitno znamko

so prave
od starorenomirane, l. 1823. ustanovljene tvrdke

M. URBAS

(lastnik: Miroslav Urbas)
Ljubljana Slomškova ul. 13
poleg mestne elektrarne
Brzjavci: Urbas, Ljubljana Telefon 3322

**Kdor oglašuje,
ta napreduje!**

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in
AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

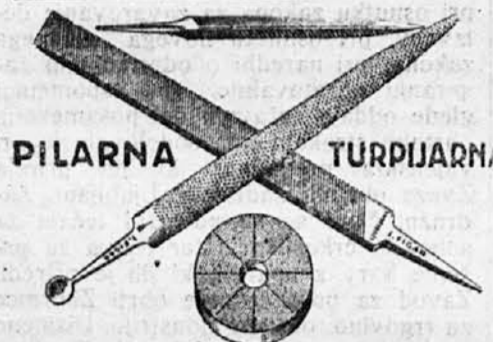
širok vse Jugoslavije na stotine.

avtogenskih varilcev

in nudita tisočermirno, lepo
in sočeno bele

acetilensko luč

Izkoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

IVAN FIGAR LJUBLJANA

Gospodstva c. - Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije „Novi svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsa-
kovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo
se izvršuje strokovno po najnižjih
cenah.

Pri večjem naročilu
primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

Strojno podjetje R. Willmann

LJUBLJANA

Slomškova ul. 3. Telef. 2055

Beneški jaremniki, cirkularke, nihalne žage
najnovejše konstrukcije, brusilni stroji.
Železni deli k pogonu mlinjskih kamnov, za-
tvornice.

Transmisijski deli kakor osovine, ležišča,
spojke, jermenice vseh vrst in velikosti.
Rebraste cevi iz kov. železa z ugodnim grel-
nim učinkom.

Elektro-tovarna in jamska dvigala, vitli in
dvigalne ter transportne naprave.

Projektiranje in oprema žag in mlinov ter
drugih industrijskih naprav.

Vsakovrstna popravila strojev.
Ponudbe brezplačno, na željo strokovnjaški
obisk.

MEHANIČNA DELAVNICA ZA POPRAVILA

*pisalnih - računskih - razmnoževalnih strojev - regi-
strirnih blagajn - foto aparatov - gramofonov i. t. d.*

LUDV. BARAGA

TELEFON 29-80 LJUBLJANA TELEFON 29-80
ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 6

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije naj-
kulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje